

АСПЕКТИ ЗАКОНОДАСТВА УКРАЇНИ
КРІЗЬ ПРИЗМУ ЗАКОРДОНИХ ФІРМ,
ЯКІ ПЛАНУЮТЬ УЧАСТЬ В ОДБУДОВІ
УКРАЇНИ

ALERT

JULY 2023

ПЕРЕДМОВА

В даний час Україна завзято боронить свою свободу та суверенітет як на полі бою, так і на економічних і соціальних фронтах. Війна триває, але з вірою в перемогу **законодавці в Україні працюють над вдосконаленням законів, зокрема в сфері містобудування, розуміючи необхідність одбудови України в подальшому.**

Про які саме зміни доречно дізнатись закордонним компаніям, які планують участь в процесі одбудови України?

МІСТОБУДІВНА РЕФОРМА

Мова йде про обширний законопроект № 5655, який прийнято Верховною Радою України ще в грудні 2022 р., і з того часу він очікує підпису Президента України (https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72212).

Законопроект викликав багато суперечок в суспільстві та серед органів місцевого самоврядування, через суттєве позбавлення владних органів контролюючої функції та передання цих функцій в приватні руки. Ініціатори законопроекту посилаються на необхідність боротьби з корупцією в лавах органів влади, натомість громадські активісти вважають, що має місце лоббі великих забудовників.

Серед основних змін:

- запроваджується можливість встановлення земельних сервітутів на підземні частини ґрунту, що надає ширші можливості для забудовників та є особливо актуальним в світлі необхідності забезпечення бомбосховищ
- суттєво обмежено повноваження місцевих органів влади щодо видачі дозволів на проведення будовальних робіт, що має на меті нівелювання корупції
- повноваження містобудівного контролю отримають приватні компанії. Ініціатори проекту в такий спосіб реалізують мету боротьби з корупцією в лавах уповноважених органів влади
- для здійснення своєї діяльності уповноважені компанії у сфері містобудівного контролю повинні укласти договір страхування цивільної відповідальності на суму 3 млн євро для об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та 5 млн євро для об'єктів із СС3 наслідками. Це означає, що в разі настання страхового випадку страхова компанія повинна буде виплатити зазначені суми, але також свідчить про те, що доступ до ринку буде відкритий лише для великих гравців.
- весь процес від отримання містобудувальних умов до введення об'єкту в експлуатацію стає діджиталізованим та прозорим. Для цього створено Єдину державну електронну систему в сфері будівництва. Кожен громадянин може

побачити документи стосовно кожного об'єкту, а суди в своїх рішеннях зобов'язані позначати номер реєстрації об'єкту в даній системі.

Звертаємо увагу на те, що текст законопроекту вже зазнавав поправок з моменту першого читання, і наразі відсутнє чітке розуміння фінальної редакції документу, в разі його підписання Президентом.

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНІ ПАРТНЕРСТВА

Інститут ДПП широко використовується в Європі, але в Україні не має великого попиту. Правова підстава для ДПП в – це Закон України «Про державно-правові партнерства». Відповідно до актуального закону:

- іноземні інвестори можуть брати участь у ДПП, але у разі перемоги в конкурсі вони повинні зареєструвати юридичну особу (дочірнє підприємство) в Україні для укладення договору про співпрацю.
- Існує можливість вільного вибору механізму вирішення спорів (може бути міжнародний арбітраж, розташований за кордоном) та інші державні гарантії, що містяться в законі, які можуть зменшити занепокоєння приватних партнерів з-за кордону з приводу необхідності створення компанії в Україні для укладення договору ДПП.

Механізм ДПП добре врегульований та деталізований в українському законодавстві, але недоліками є тривалість процедури та бюрократичні перепони.

Наразі, даний інститут теж піддано реформуванню. У 2022 році Реформа ДПП була репрезентована у Лугано в липні 2022 року в рамках Плану модернізації України.

Ключове завдання реформи – спрощення процедури, а також скорочення часу тривання на приготування проектів. Статус реформи ДПП (законопроект № 7508 <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39902>) - "прийнято за основу". Очікується друге читання, потім підписання Президентом та опублікування.

Слідкуємо за процесом та чекаємо, що ДПП запрацює зі свіжим бізнес-підходом.

МОРАТОРІЙ НА ТРАНСГРАНІЧНІ ПЕРЕКАЗИ

24.02.2022 постановою №18 Національного банку України введено мораторіум транскордонних переказів на період запровадження воєнного стану.

Зокрема, українським банкам заборонено здійснювати транскордонні перекази коштів з рахунків в Україні на рахунки банків-нерезидентів України як в гривні, так і в іноземній валюті, за виключенням випадків, описаних в Постанові.

В контексті оплати за будівельні товари/послуги варто зазначити, що існує Перелік критичного імпорту (Постанова Кабінету Міністрів №153 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2022-%D0%BF#n9>), до якого внесені позиції, які

дозволено імпортувати на територію України і на оплату яких не розповсюджується мораторій, тобто такі товари/послуги можна оплатити з України свobodно.

Таким чином, щоб спокійно поставити, наприклад, товар до України і отримати за нього оплату, треба перевіряти, чи є саме ця позиція товару в дозволеному Переліку критичного імпорту. Перелік є досить великим, але всеж доцільно перевірити і навіть підтвердити інформацію в Митній службі. Це актуально також тому, що до Переліку постійно вносяться зміни, наприклад, за час війни позиції Переліку зазнавали змін більше ніж 30 разів.

З 16.06.2023 вказану постанову доповнено в такий спосіб, що обмеження не стосується переказу коштів для виконання боргових зобов'язань перед нерезидентом за кредитом/позикою/поворотною фінансовою допомогою, якщо такий кредит наданий за участі МФО або за участі іноземного експортно-кредитного агентства (стосується, наприклад, КУКЕ) або іноземної держави через уповноважену нею особу або банк (якщо його учасником є держава).

20.06.2023 внесено чергове доповнення щодо розширення «вікна можливостей» для трансграничного переказу коштів з України.

Зокрема, заборона не стосується операції з трансграничного переказу грошей в межах виконання зобов'язань за кредитом/позикою, яку отримав резидент України від нерезидента, при одночасним дотриманні наступних умов:

- кредит/позика отримана на поточний рахунок резидента в українськпісля 20 червня 2023 року;
- обсяг валютної операції [крім переказу коштів з метою повернення суми кредиту/позики] не перевищує розміру виплат за максимальною процентною ставкою (12% річних);
- за кредитом/позикою, що одержується резидентом-позичальником на строк не більше трьох років, переказ коштів на виконання зобов'язань за відповідним договором здійснюється лише за рахунок власних (не куплених, не залучених від резидента) коштів в іноземній валюті такого позичальника;
- за кредитом/позикою, що одержується резидентом-позичальником на строк більше трьох років, протягом перших трьох років із дати отримання суми позики переказ коштів з метою повернення основної суми позики здійснюється лише за рахунок власних (не куплених, не залучених від резидента) коштів в іноземній валюті такого позичальника. Виплата процентів, комісій, зборів відповідним кредитом може здійснюватися резидентом-позичальником також за рахунок іноземної валюти, купленої за його дорученням

Контроль дотримання максимальних розмірів виплат покладено на банк.

ВИСНОВКИ

В цілому, Україна розгорнула широкомасштабний процес вдосконалення законодавства, направлений на спрощення, прискорення процесів, необхідних для відновлення пошкоджених об'єктів інфраструктури, які постраждали внаслідок воєнної агресії РФ. Окрім всього, основною метою змін є підвищення стабільності економіки, посилення гарантій для бізнесу, прозорості всіх процесів та поборення корупції.

АВТОР

В разі виникнення питань чи потреби в додатковій консультації, просимо звертатись до команди Eastern Desk WKB.

ГАННА ЯНКОВСЬКА
ПРАВНИК
HANNA.YANKOVSKA@WKB.PL